

СТАНОВИЩЕ

От проф. Николай Стефанов Радулов, д.н., преподавател в Нов български университет, департамент Национална и международна сигурност, научно направление 9.1. Национална сигурност, за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 9. 1. Сигурност и отбрана, с кандидат Тодор Емилов Тодоров

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Актуалността на дисертационното изследване се предопределя от необходимостта два да се оцени въпроса за състоятелността на предмета на дейност на Комисията за разкриване на документите и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия и необходимостта от продължаване на нейната дейност, породен от нейното negliжиране от законодателния орган на страната, който е я създал и е длъжен да я контролира. Практическата значимост се състои от представяне идеята, че разследването на дейността на Държавна сигурност е много по-важна от гледна точка на общественения процес и развитието на демокрацията, отколкото паразитният шум, който заглушава публичното поставяне на този въпрос, умишлено или не, и е единственият резултат от работата на Комисията.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

Целта на настоящото дисертационно изследване е утвърждаване на тезата, че дейността на Комисията за разкриване на документите и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия следва да бъде прекратена.

Във връзка с постигане на целта са решени следните задачи:

Разкриването на историята на развитие на обществото и неговите ценности. Разкриване на ролята и мястото на специалните служби на Държавна сигурност в системата на авторитарната власт; Разкриване на механизма за установяване и закрепване на едноличната власт; Открояване на онези законодателни, организационни, функционални, кадрови и други особености на изграждането на Държавна сигурност, които са били в основата на нейното превръщане в средство за утвърждаване на персоналната власт.

Целите и задачите са добре обосновани и постигането им е несъмнено.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Приложената методология включва три частни методологии: Използвани общонаучни методи: анализ; синтез; индукция; дедукция; аналогия. Използван системен подход: анкети; исторически анализ; сравнителен анализ; контент-анализ; система от индикатори; проучване на експертно мнение. Използване на първични документи, изводи и твърдения от автори на изследвания, публикации и книги с цел потвърждаване на изводите в изследването.

Избраната методология и методи съответстват на поставената цел и задачи на дисертационния труд.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.

Научните приноси, според автора на труда включват:

Приносът на изследването се състои в следното: разкриване на негативни процеси относно ефективността, целесъобразността и ролята на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия от 2006 г. и създадената според този закон Комисия; сравнителноправният анализ разкрива положителните и негативните процеси, съпътстващи разкриването на документите на тоталитарните служби за сигурност в България и Източна Европа. Съпоставката между разкриването на документите в България и Румъния разкрива и начина на формиране на модерните служби за сигурност в двете страни, както и негативните и положителните страни в контекста на заквиването на тоталитарните служби.

Ценността на научните приноси се състои от изградената система от доказателства за несъстоятелността на Комисията към настоящия момент и необходимостта от нейната трансформация във форма полезна за обществото.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

1., „Общественото влияние - относимо към законодателството и целесъобразността при разсекретяването на документи на бившата ДС преди 1989/90 г.“, e-journal VFU, брой 13, 2020 г. (1-7 стр.).

2., „ANALYSIS OF THE STATE OF THE PROBLEM REGARDING DISCLOSURE OF THE DOCUMENTS OF THE TOTALITARIAN SERVICES FOR SECURITY“. Юридически сборник. ISSN 1311-3771 Том XXVII, 2020, (204–210 стр.), Бургаски свободен университет.

3., „Сравнителен анализ на законодателството, свързано с разкриване на документите на тоталитарните служби за сигурност в България“ - ВСУ „Черноризец Храбър“, e-journal VFU, брой 22, 2024 г. (172-182 стр.).

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Нямам данни за цитиране на трудовете от други автори и отзиви в научния печат. Несъмнено е, че поради актуалността и значимостта на изследваната проблематика, такива съществуват или ще бъдат направени.

7. Мнения, препоръки и бележки.

Приемам, че предложеният труд съдържа значими идеи и научни и научно-приложни резултати, изясняващи условията и възможностите за ефективна трансформация на Комисия със спорна дейност и резултати от момента на създаването си до сега. Направеното изследване предлага нови идеи и приносни резултати, които биха могли да повишат ефективността на работа на специалните служби, извеждайки ги от зоната на инсинуации и манипулация на значими за тяхната дейност факти и обстоятелства.

8. Заключение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Като цяло научният труд изследва актуална тема и си поставя предизвикателна цел. Използва ясен и логичен стил на изложение, добре обосновани резултати и приноси с изследователска стойност. С него авторът показва способност да анализира и предлага идеи за решения на сложни проблеми на трансформацията на ненужни, конюктурни и дори вредни за националната сигурност

конструкции. Направените теоретични обобщения и получените приносни резултати съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и на Правилника за неговото приложение, което ми дава основание да предложа на Уважаемото научно жури на ВСУ да даде образователната и научна степен „доктор“ на Тихомир Емилов Тодоров в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1 Национална сигурност.

11.10. 2024 г.

:

Проф. Н. Радулов, д.н.